Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250 (212) 227-5251

РІК LXXXIV. Ч. 5. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА 8-го СІЧНЯ 1977 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JANUARY 8, 1977 No. 5. VOL. LXXXIV.

„КОЖНА ЛЮДИНА МАЄ ПРАВО НА СВОБОДУ...” — ЗАЯВЛЯЄ УКРАЇНСЬКА ГРОМАДСЬКА ГРУПА СПРИЯННЯ ВИКОНАННЮ ГЕЛЬСІНСЬКИХ УГОД В КИЄВІ, ІНФОРМУЮЧИ ПРО ПОРУШУВАННЯ ЛЮДСЬКИХ ПРАВ В УКРАЇНІ ТА ДОМАГАЮЧИСЬ УЧАСТИ УКРАЇНИ В МІЖНАРОДНИХ КОНФЕРЕНЦІЯХ

УНС ПРИДБАВ В ГРУДНІ 508 НОВИХ ЧЛЕНІВ, ЗАБЕЗПЕЧЕНИХ НА $1,310,000.00

Джерзі Сиьі. — З Організаційного Відділу УНС інформують, що груднева організаційна кампанія, яка тривала від 1-го до 31-го грудня м. р., принесла надзвичайні організаційні успіхи: завдяки відданій і жертвенній праці союзових секретарів-організаторів в тому місяці Головна Канцелярія одержала 508 аплікацій нових членів, забезпечених на імпозантну суму $ 1.310.000.00

Найбільше нових членів здобув в грудні для 88 Відділу УНС при Союзівці проф. Роман Чучкевич, який зорганізував 20 членів. Секретар 432 Відділу Богдан Зорич придбав 14 членів. По 13 членів придбали головна радна і секретарка 47 Відділу Анна Гарас, головний радний і голова 153 Відділу Іван Одежинський і секретар 204 Відділу д-р Василь Палідвор. Секретар 430 Відділу Іван Книгицький придбав 12 членів, а по 11 членів придбали секретарка 25 Відділу Квітка Стецюк і заступниця головного предсідника та голова 293 Відділу Марія Душник. По 10 членів придбали секретар 51 Відділу Михайло Ольшанський, секретар 153 Відділу інж. Іван Скіра, секретар 292 Відділу Петро Федик, секретар 379 Відділу Михайло Семків і секретар 411 Відділу пастор Василь Давидюк.

З-поміж тридцяти Округ УНСоюзу перше місце з придбанням найбільшого числа нових членів в грудні і цілому році зайняла Округа „Міста братньої любови” — Філядельфія під головством Петра Тарнавського. В грудні ця Округа придбала 110 нових членів, забезпечених на імпозантну суму 267.000.00 долярів, а в загальному під час минулого року придбано в цій Окрузі 439 нових членів, забезпечених майже на $ 988.000, отже, майже один мільйон. Друге місце з найбільшим числом нових членів в грудні і в цілому році зайняла метропольна Округа Ню Йорку, головою якої є Микола Хоманчук. В грудні ця Округа придбала 86 нових членів, забезпечених на суму $ 198.000.00, а разом в минулому році придбано в цій Окрузі 327 нових членів, забезпечених на суму $ 641.000.00. Третє місце зайняла Округа Чікагівської метрополії, головою якої є Михайло Ольшанський. В грудні Округа придбала 53 нових членів, забезпечених на $ 130.000.00, а разом в 1976 році придбано 236 нових членів, забезпечених на $ 489.000.00.

Між жінками — союзовими секретарками перше місце з найбільшим числом придбаних членів в минулому році зайняла головна радна та рівночасно голова Лігай-Велійської Округи і секретарка 47 Відділу в Бетлегемі, Анна Гарас, збагативши УНС в 1976-му році на 36 нових членів. Друге місце зайняла довголітня союзова чемпіонка, секретарка 25 Відділу в Джерзі Сиьі Квітка Стецюк, придбавши 34 члени. Третє місце зайняла секретарка 348 Відділу в Янгставн Марія Макар, яка придбала 32 члени. Четверте місце, придбавши 31 нових членів, зайняла колишня головна радна, секретарка 22 Відділу в Чікаґо, Галина Олек, а п'яте місце з 29 новими членами зайняла головна радна і голова Монтреальської Округи та секретарка 465 Відділу в Ляшіні, Канада, Текля Мороз.

В загальній ювілейній кампанії минулого 1976 року, згідно з поверховими підрахунками, УНСоюз збагатився на 3. О71 нових членів, забезпечених на загальну суму 7.322.000.00 долярів.

ДЕКЛЯРАЦІЯ І МЕМОРАНДУМ Ч. І. УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДСЬКОЇ ГРУПИ СПРИЯННЯ ВИКОНАННЮ ГЕЛЬСІНСЬКИХ УГОД

Вашінгтон (УІС „Смолоскип). — Український Комітет Сприяння Гельсінським Угодам на Україні, який постав в листопаді 1976 р. у Вашінгтоні, одержав від аналогічної Групи в Києві два перші документи: Деклярацію з датою 9 листопада 1976 р. і Меморандум ч. І з датою 6 грудня 1976 р., який був підготовлений членами Групи в листопаді-грудні.

Меморандум ч. І під заголовком: „Вплив Європейської наради на розвиток правосвідомости на Україні” має 18 сторінок густого машинопису і складається з таких розділів: 1. Створення Української Групи Сприяння, 2. Типові порушення Прав Людини; 3. Жорстокість вироків, 4. Після Гельсінської Наради.

В останньому розділі подано частинний список найбільш відомих українських політв'язнів з їхніми точними адресами, дані про осіб, які перебувають у Дніпропетровській психолікарні, а також про осіб, які перебувають на засланні. Меморандум закінчується підсумками і його підписали 10 членів УСГ (Української Групи Сприяння) — О. Бердик, П. Григоренко, І. Кандиба, Л. Лук'яненко, О. Мешко, М. Матусевич, М. Маринович, М. Руденко (керівник Групи),Н. Строката і О. Тихий.

Нижче подаємо повний текст Декляраціі, задержуючи правопис оригіналу:

ДЕКЛАРАЦІЯ

Української Громадської Групи Сприяння Виконанню Хельсинських Угод.

Кожна людина має право на свободу переконань і на вільне їх виявлення; це право включає свободу безборонно дотримуватись своїх переконань а також свободу шукати, отримувати й поширювати інформацію та ідеї будь-якими засобами і незалежно від державних кордонів.

Загальна Декларація
Прав Людини, ст. 19.

Ми, українці, живемо в Європі, яка впродовж першої половини XX століття двічі була сплюндрована страхітливими війнами. Ці війни заливали кров'ю українську землю так само, як землі інших європейських країн. Ось чому ми вважаємо неправомірним той факт, що Україна, котра є повноправним членом ООН, не була представлена окремою делегацією на Хельсинській Нараді з питань безпеки та співпраці в Європі.

А проте ми беремо до уваги, що за Договором від 27 грудня 1922 року про створення СРСР всі міжнародні угоди, підписані урядом Радянського Союзу, діють також на території України. Звідси випливає, що Декларація Прав Людини а також Декларація Принципів, котрими держави-учасники Хельсинської Наради мають керуватися у своїх взаєминах, поширюються також на український народ.

Досвід показує, що виконання Хельсинських Угод (особливо в гуманітарній частині) не може бути забезпечене без участі широкої громадськості країн-учасниць. Виходячи з цього, 9 листопада 1976 р. була створена Українська Громадська Група Сприяння Виконанню Хельсинських Угод. Оскільки гуманітарні статті Прикінцевого Акту Наради з питань безпеки та співпраці в Європі повністю грунтуються на Загальній Декларації Прав Людини, Українська Група Сприяння ставить за мету:

1/ Сприяти ознайомленню широких кіл української громадськості з Деклярацією Прав Людини. Домагатися, щоб цей міжнародний правовий документ став основним у відносинах поміж Особою і Державою.

2/ Виходячи з переконань, що мир між народами не можна забезпечити без вільних контактів поміж людьми а також без вільного обміну інформацією та та ідеями, активно сприяти виконанню гуманітарних статей Прикінцевого Акту Наради з питань безпеки і співпраці в Європі.

3/ Домагатися, щоб на всіх міжнародних нарадах, де мають обговорюватись підсумки виконання Хельсинських Угод, Україна як суверенна європейська держава і член ООН була представлена окремою делегацією.

4/ З метою вільного обміну інформацією та ідеями домагатися акредитування на Україні представників зарубіжної преси, створення незалежних прес-агенств тощо.

Своїм головним завданням Група вважає ознайомлення урядів країн-учасниць і світової громадськості з фактами порушень на території України Загальної Декларації Прав Людини та гуманітарних статей, прийнятих Хельсинською Нарадою. З цією метою Група Сприяння

а/ приймає письмові скарги про порушення Прав Людини і робить усе необхідне, щоб ознайомити з ними уряди, які підписали Хельсинські Угоди, а також світову громадськість;

б/ опрацьовує зібрану інформацію про правовий стан на Україні та згідно зі ст. 19 Загальної Декляраціі Прав Людини поширює її незалежно від державних кордонів;

в/ вивчає факти порушення Прав Людини стосовно українців, котрі живуть в інших республіках, щоб надати цим фактам широкого оприлюднення.

Група у своїй діяльності керується не політичними, а лише гуманітарно-правовими мотивами. Ми свідомі того, що багаторічна бюрократизація державного життя, котра дедалі зростає, здатна викликати протидію нашим законним прагненням. Але ми також добре

(Закінчення на стор. 4-ій)

УНФОНД УККА ЗБІЛЬШИВСЯ НА ДАЛЬШИХ $20,000

Стан УНФонду на 27-го грудня 1976 року	$100,092.00
Від 28 грудня 1976 р. до 3 січня 1977 р. зібрано	19.200.00
Разом стан УНФонду на 3 січня 1977 року	$119,292.00

Ню Йорк, Н.Й. (УККА). — З Канцелярії Українського Конґресового Комітету Америки інформують, що загальна сума Національного Датку в дні 3-го січня осягнула суму $119,292.00.

Сотні організацій і громадян відгукнулися своїми пожертвами на розіслані Канцелярією УККА Заклики в передріздвяний час. Одночасно продовжувалася збіркова акція у всіх українських громадах, що її ведуть Управи Відділів УККА.

В останньому тижні багато громадян поспішили виконати свій національний обов'язок.

Між 28-м груднем 1976-м роком та 3-м січнем 1977 роком такі Відділи УККА надіслали свої збірки:

ЧІКАГО, Ілл. — $2,700.00 (голова Відділу, ред. М. Панасюк, референт збірки Антін Коцепула).

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. — $1,385.00 (голова д-р П. Стерчо, референти збірки: мґр І. Скочиляс, інж. В. Нич, І. Шаран).

НЮ ЙОРК, Н.Й. — $930.00 (голова інж. Е. Івашків, референти збірки: Л. Пришляк, М. Хоманчук, К. Василик).

ТРОЙ, Н.Й. — $910.00 (голова В. Гарасимяк, референт збірки І. Удич). Це мала українська громада, яка

(Закінчення на стор. 3-ій)

Сенат вшанував Гюберта Гомфрі

Вашінгтон. — З уваги на його заслуги в Конгресі ЗСА та на пості віцепрезидента країни, демократичні сенатори в середу, 5-го січня, надали сенаторові Гюбертові Гомфрі з Міннесоти новостворений титул заступника президента „про тем” Сенату, що надає йому право брати участь в нарадах законодавців з Президентом ЗСА, а також підвищили його платню на 7,450 долярів, тобто, до 52,000 долярів, і встановили, що Гомфрі має право користуватися урядовою лімузиною. Нова платня й інші привілеї, надані сенаторові Гомфрі — це ті самі, які має Лідер Демократичної більшости в Сенаті. Сенатор Гомфрі, який був віцепрезедентом за каденції президента Джонсона і демократичним кандидатом на президента в 1968-му році, мав добрі вигляди бути обраним цього тижня на лідера Демократичної більшости в Сенаті, але з уваги на стан його здоров'я — він недавно пройшов операцію на рака — вирішив не кандидувати і на пост лідера демократичні сенатори одноголосно обрали Роберта Бирда із Західньої Вірджінії.

ВЕНС І КІССІНДЖЕР ВІДБУЛИ СПІЛЬНУ НАРАДУ З ДОБРИНІНОМ

Вашінгтон. — Минулого вівтірка, 4-го січня, державний секретар Генрі Кіссінджер влаштував в приміщеннях Державного департаменту полуденок-нараду, на якому були приявні Сайрус Венс, наменований Джіммі Картером на пост державного секретаря в новому уряді ЗСА, та Анатолій Добринін, совєтський амбасадор до Вашінгтону. Хоча Венс вже раніше відбував зустрічі з різними чужоземними амбасадорами, то це перший раз, що під час такої зустрічі був приявний теж Кіссінджер. Теперішній державний секретар сказав кореспондентам, що він і його наступник, Венс, думали, що було б корисно, якщо б вони спільно обговорили відносини між ЗСА і СССР із Добриніном. Кіссінджер і Венс плянують відбути подібну спільну нараду з представником комуністичного Китаю, Гуан Ченом, цієї суботи, 8-го січня.

Перед полуденком Венс і Добринін сказали кореспондентам, що на їхню думку, зустріч Джіммі Картера з генеральним секретарем КПСС Леонідом Брежнєвим таки відбудеться ще цього року. Сайрус Венс, відповідаючи на запит, як він вбачає свою ролю в переговорах з Москвою щодо нового договору в справі обмеження стратегічної атомової зброї, натякнув, що хоча цікавитиметься перебігом переговорів, то самі переговори вестиме спеціяльно призначений урядовець, а не державний секретар. Цим Венс натякнув, що поступатиме цілком інакше від Кіссінджера, який часто брав на себе ролю безпосереднього учасника в різних міжнародних переговорах.

РІЗДВЯНІ ПРИВІТАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ВЛАДИК ДЛЯ УКРАЇНИ

Вашінгтон. — Під час Різдвяних Свят за старим календарним стилем в днях 6, 7 і 8 січня 1977 р. Український Відділ урядового „Голосу Америки” передав для слухачів в Україні ряд спеціяльних різдвяних програм, в цьому зарекордовану різдвяну Святу Літургію з церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку та окремі різдвяні привітання Владики Мстислава, Митрополита УПЦ в ЗСА та УАПЦ у Вільному Світі, і Владики Василя, Апостольського Адміністратора Філядельфійської Архиєпархії УКЦеркви в ЗСА, повний текст яких друкуємо нижче:

ПРИВІТАННЯ ВЛАДИКИ МСТИСЛАВА

Дорогі й улюблені Брати і Сестри!

Вітаю вас, по всьому світі сьогодні розсіяних, стародавнім радісним:

ХРИСТОС РОДИВСЯ, — СЛАВМО ЙОГО!

Лунає цей привіт у Різдвяну Ніч ось уже скоро дві тисячі років. Першими почули його убогі пастухи, яким янгол Божий сповістив про народження Спасителя, що Його Отець Небесний зіслав до знедолених і знесилених неправдою, яка панувала у тодішньому світі. Цю вістку понесли пастухи у людську гущу, викликаючи у пануючих і багатих страх і лють, а у бідних, скривджених і знесилених — надію на спасіння.

З великою надією на ангельську вістку чекає у цьогорічну Різдвяну Ніч і сучасне людство, знеможене кпинами і знущанням над людиною володарів теперішнього світу. Проте, з особливою вірою і надією чекає сьогодні на сшестя

Владика Мстислав

Спасителя знесилений неправдою й сваволею гнобителів український народ, на долю якого припала най-

(Закінчення на стор. 4-ій)

ПРИВІТАННЯ ВЛАДИКИ ВАСИЛЯ

ХРИСТОС РОДИВСЯ!
СЛАВМО ЙОГО!

Вітаю Вас, дорогі слухачі „Голосу Америки” оцим різдвяним, традицією освяченим привітом, з радісним празником Різдва Христового, що нагадує нам оту спасенну хвилину, коли то на полях біля Віфлеєму, в убогій стаєнці - печері, збулось найбільше діло любови Бога до людського роду. Ця безсмертна правда висловлена в ось таких словах святого Письма: „Так Бог полюбив світ, що Сина Свого Єдинородного післав, щоб кожний, хто увірує в Нього, не погиб, а мав життя вічне”.

Оця невисловлена Божа любов — доручає Єдинородному Синові взяти на себе людське тіло й принести себе в жертву Небесному Отцеві, як ціну поєднання Бога з людиною, чи, як співаємо в колядці, щоб „землю з небом в одне злучити, Христос родився, славіте!”

Владика Лостен

Христос родився, щоб принести жертву поєднання людини з Богом, щоб відкрити людству двері до Божого Царства в небі, що були закриті від часу первородного гріху. Оця жертвенна любов Бога вчини-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Скач Плейнс в Ню Джерзі вже проголосили 22 Січня Днем Української Незалежности

Проголошення 22 Січня Днем Української Незалежности в Скач Плейнс. На фото у першому ряді (зліва): пані Марія Лисогір, Василь Багрій, новообраний посадник Анна Водженскі. В другому ряді (зліва): адв. Теодор Романків, Юрій Дребич та попередній посадник міста і тепер міський радний (українського роду) Н. С. Мусял.

Скач Плейнс, Н. Дж.—Це містечко в мальовничій околиці Ню Джерзі на північ від Нюарку, що має невеличку українську громаду та де живе головний предсідник УНС Йосип Лисогір, стало в цьому році „першою ластівкою” крайової вже акції проголошування 22-го січня Днем Української Незалежности в роковини проголошення незалежности Української Народної Республіки в 1918-му році. Новообраний посадник цього міста, Анна Водженскі, проголосила цей День під час зустрічі з представниками української громади вже 4-го січня ц. р. У підписаній та проголошеній з цієї нагоди проклямації Пані Мейор, крім ствердження законних прав відновлення проголошення 59 років тому незалежности України, ставиться Урядові ЗСА у Вашінгтоні вимогу докласти всіх зусиль для звільнення українських політв'язнів в СССР та шанування постійно топтаних комуно-московським окупаційним режимом людських прав в Україні.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

РІЗДВЯНИЙ ВЕЧІР

Заколядуймо ж, друзі, всі гуртом,
Забувши зло, що поміж нами висне!
Нехай обвіє нас одним теплом
Холодний вітер рідної вітчизни.

Ви ж чуєте, брати, як до лиця
Він припадає голубим привітом.
Ловіть, ловіть його в свої серця
Цей рідний вітер, цей різдвяний вітер!

Надвір, надвір, мої товариші,
Ставаймо цьому вітрові напроти —
І ми відчуємо в своїй душі
Своєї України рідний дотик.

А він нашепче правду нам: як ось
В Різдвяну ніч над банею Софії
Він з'явиться — усміхнений Христос
Й ніхто йому вклонитись не посміє.

Бо в Києві — господарі чужі,
Бо в Києві давно не колядують,
Бо ж там, біля Богдана, сторожі
В цей час на почуття людські чатують.

А там на східцях Лаври — мох і пил,
На землю темінь хтось навмисне вилляв,
Й вона пливе, немов печаль по хвилях.

І йде Христос по праведній землі,
Заходить в кожну християнську хату,
Він кожному господарю звелів
Не кидати надії, а чекати.

Ось-ось ударить урочистий дзвін,
Струхнувши ніч від Дону аж до Сяну,
Й народиться вона, як і Він —
Держава наша... Він її догляне.

Ви чуєте, гей друзі, тут і там,
Про що нам шепче цей різдвяний вечір?
Народження держави і Христа —
Єднаються в серцях і заповітах.

Михайло Ситник

Сепаратизм — універсальне явище

На початку цього місяця д-р Гарольд Айзекс, професор політичних наук в Массачусетському Інституті Технології та спеціяліст в ділянці національних меншин, заявив в інтерв'ю з представниками преси, що сепаратизм, тобто, змагання поодиноких народів і національностей встановити незалежні держави шляхом відокремлення від інших країн, це тепер „універсальне явище". Він сказав: „Політично світ тепер переживає період загальної фрагментації. Цей процес відбувається в універсальному маштабі. Куди не поглянеш, можна завважити цей постійний фермент. Це не випадок повторення історії, а новий процес, який досі не траплявся".

Проф. Айзекс сказав, що це сучасне „пошукування за національною ідентичністю", яке замітне у Великобританії, Еспанії, Франції, Канаді, Пакістані, Югославії, Ливані, Бельгії, Совєтському Союзі тощо, можна пояснити різними причинами, але він вважає, що головний поштовх для поширення самостійницьких рухів дав розпад імперій, зокрема після Другої світової війни.

Цей висновок проф. Айзекса цілком правильний. Коли европейські країни, які колись були колоніяльними потугами, з різних причин втратили свої заморські колонії, то втратили також престиж і внутрішню силу, а це довело до того, що національні меншини в тих державах почали домагатися прав для себе, спершу ширшої культурної і політичної автономії, а опісля багато з них видвигнули гасла самостійности. Ці европейські національні „меншини" бачили, що незалежними державами стають навіть колишні колонії в Африці й Азії, населення яких було на порівняльно низькому культурному рівні, і ставили собі та іншим запит: „чому ті примітивні племена можуть мати свої власні держави, а ми, які маємо за собою тисячолітні культури, мусимо залишитися під пануванням інших народів?"

Прагнення до самостійности держав поширилося на всі обшири світу. Не минула ця хвиля нового зросту самостійницьких стремлінь і народів, які колись були незалежні, але стали поневолені останньою імперією в світі, на ім'я якій Совєтський Союз. Бувши свідками встановлення все нових незалежних держав в Африці й Азії, українці, білоруси, грузини, литовці та інші не зважаючи на терор та всі жорстокі репресії, почали голосніше і активніше виявляти прагнення бути панами власної долі. Ці самостійницькі прагнення народів, поневолених комуно-російським режимом, скріплює сьогодні факт, що Москва втрачає свою гегемонію над світовим комуністичним рухом, тратить контролю над комуністичними партіями в країнах Західньої Европи і навіть такі комуністичні держави, як Югославія та Румунія видобулися з-під „опіки" Кремля, а інші сателіти, як Мадярщина та Чехо-Словаччина, також старалися, хоча неуспішно, позбутися „протекторату" Москви.

Сьогодні Совєтський Союз все ще поневолює десятки колись самостійних народів, але немає жадного сумніву, що і цю комуно-російську імперію чекає така сама доля, яка спіткала всі інші колоніяльні імперії.

Микола Плав'юк

ДО ПИТАННЯ УКРАЇНСЬКИХ АКЦІЙ НА МІЖНАРОДНОМУ ФОРУМІ

В останньому часі на сторінках української преси поміщено низку голосів про можливості, потреби, а то й висліди українських акцій на міжнародному форумі.

Серед тих голосів подекуди є дуже твереза оцінка, яка бере до уваги те, що міжнародна політика є в першу чергу подиктована інтересами поодиноких держав чи націй, які мають силу і змогу діяти на міжнародному форумі. Хоч всі усвідомлюють собі, що сила відіграє колосальну ролю в міжнародній політиці, ніхто не хоче наголошувати цього дуже відкрито, і тому йдуть намагання доказати правильність міжнародних акцій поодиноких партнерів, спертих на „правильності", „поступовості", „гуманності", „свободі", „універсальності" їхніх політичних концепцій. Все це заставляє грачів на міжнародній шахівниці виявляти свій політичний і дипломатичний хист, який часто в додатку до сили є засобом до успіху.

Як на тому тлі виглядають українські акції?

Очевидно, що вони віддзеркалюють у великій мірі реальні відносини українського життя. Якщо говорити про офіційні виступи УССР, яка є членом ООН та цілої низки міжнародних агенцій, — то її роля і на міжнародному форумі подиктована місцем і ролею УССР у СССР. Тому Українська ССР є лише на папері „державою українського народу, включно з правом відділення від СССР", а на ділі вона є повністю залежна від центральних органів (партія і уряд) в Кремлі, — тому на міжнародному форумі УССР не проявляє жадної самостійної дії, але виконує лише те, що їй доручать „всесоюзні старші брати". Така роля УССР є крайньо незадовільна і місії УССР, напр., до ОН чи ЮНЕСКО, ми ніколи не можемо вважати речником інтересів українського народу. Але було б ще гірше, якщо б в ОН чи інших міжнародних агенціях Україна взагалі не була заступлена.

Такий стан накладає окремі завдання на українців, які живуть поза кордонами України у вільному світі.

Перше завдання є подиктоване саме ролею УССР. І тому українці у вільному світі мають обов'язок переконати якнайбільше офіційних представників урядів різних країн, що українська нація належить до державних, хоч поневолених Москвою націй, яка має право бути в ОН і в інших міжнародних агенціях, і що наша акція проти СССР і УССР є акцією проти тих, які узурпують собі право бути речниками українського народу. Така постава для нас необхідна, бо деякі „приятелі" хотіли б, щоб ми, українці, погодилися на те, що ми є ще колоніяльним народом, якому мають забезпечити право на самовизначення. Такі „приятельські" поради ми мусимо категорично відкидати і стояти твердо на позиціях державних актів 22 січня 1918 і 1919 років.

Ставши твердо на позиціях суверенности і соборности України, наші міжнародні акції ми мусимо стосувати до тих можливостей, які на міжнародному форумі існують. Іншими словами, ми мусимо погодитись з тим, що в міжнародній політиці відбувається розгра, подиктована інтересами тих держав, які мають вплив на тих форумах, що не завжди нам прихильна, а часто-густо нам ворожа. Все ж таки нам слід існуючі можливості використати для української справи. Ось, напр., на форумі Об'єднаних Націй діють різні органи, пов'язані з порушенням прав людини. Комісія Прав Людини СКВУ провела цілу низку акцій і надіслала до Комісії Прав Людини ОН широку документацію про порушення прав української людини в СССР і УССР. Ми свідомі того, що формалізм бюрократії ОН вимагає, щоб цю документацію розглядали на різних форумах і що цей процес триває дуже довго. Але чи це має нас знеохотити до таких акцій? Або ще дивніше явище — на внутрішньому форумі посипались закиди, що СКВУ, пропагуючи так широко акцію оборони прав людини, робить помилку, бо слід наголошувати оборону прав української нації. Очевидно, що мериторична дискусія в цьому питанні зайва, бо інтенція документації матеріялів СКВУ є дуже переконлива, і кожна доброзичлива людина, прочитавши їх, розуміє, що якщо б українська нація була вільною, — то не було б в ній нарушення прав української людини. Наводимо цей закид лише тому, що його автори не хочуть усвідомити собі факту, що ми не маємо вибору. І або наша документація укладатиметься в рамки, схвалені ОН, або з формальних оглядів її навіть не приймуть, а не те, що будуть розглядати.

Подібна ситуація була в 1975 році на Конференції ОН у Мехіко з нагоди Року Жінки, чи в 1976 році на Конференції ОН „Габітат" у Ванкувері. Документація СКВУ і СФУЖО, які брали участь в тих конференціях, мусіла брати до уваги ці прерогативи, які були дані тим конференціям.

Настирливість і послідовність акцій СКВУ, включно з працею Бюра в Ню Йорку, має дуже позитивний вислід в тому, що українці здібні заманіфестувати нашу приявність на міжнародному форумі і в рамцях його дії давати належно підготовлену документацію про відносини в поневоленій Україні.

Це зокрема важливе в періоді, коли в Україні і поза нею численні дисиденти спрямовують низку матеріялів саме до ОН. Це не припадок, що саме до СКВУ автори 7-8 числа „Українського Вісника" звернулись з апелем передати до ОН опрацьовані ними матеріяли. СКВУ подбало про своєчасний переклад тих матеріялів на англійську мову (тепер є переклади французькі і еспанські) і їх передало до Генерального Секретаря і всіх місій до ОН.

Акції оборони українських політичних в'язнів і оборони українських жінок удокументовані в Мехіко, нищення українських культурних та церковних пам'яток і масове переселення з України удокументовані на „Габітат", — це дало нам досвід, який зокрема був хосений у розгортанні акції „Оборони Церкви і Віри в Україні".

СКВУ піднявся тієї акції з різних причин, але використав для неї знову таки той факт, що Об'єднані Нації постановили в 1975 році, щоб Генеральна Асамблея ОН в 1976 році поставила на порядок своїх нарад розгляд питання релігійної дискримінації.

Не будемо на цьому місці перечислювати всіх тих акцій, які при активній участі всіх українських церков українська зорганізована громада провела в Австралії, Аргентині, Бразилії, Великій Британії, Франції, Канаді, ЗСА, Німеччині та інших країнах. Немає сумніву, що ця акція була чи не найуспішнішою, якщо йдеться про участь українців вільного світу після Другої світової війни.

Висліди її далеко не вдовольняють нас, бо, очевидно, що в Україні і далі немає свободи Українським Церквам, і всі віруючі не мають свободи. Але важливим осягом цієї акції є те, що вона знайшла офіційний відгук в доку-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Роман С. Голіят

ПОЛЯКИ ПРО СВОЮ І НАШУ ЦЕРКВУ

KOSCIOL RZYMSKO-KATOLICKI A PANSTWA SOCJALISTYCZNE. Stanislaw Markiewicz. Książka i Więdza — Warszawa 1974. 342 сторінок.

Маркевіч у своїй публікації дає перегляд розвитку церковного життя в комуністичних країнах Европи. Він присвятив найбільше місця польській церковній проблематиці, головно т. зв. „Одзисканим Зємям" Польщі, тим теренам, які дістала Польща після II-ої світової війни від Німеччини.

Покликуючись на ряд джерел, автор доказує, що Апостольська Столиця до 1972 року не визнавала західніх теренів як складової частини церковної польської адміністрації, тим самим не визнавала західніх кордонів Польщі. В Збірниках „Аннуаріо Понтіфіціо" щойно в 1973 році поміщено польські дієцезії в польській і латинській транслітерації. До того часу це робилося в німецькій і латинській транслітерації так, як це було друковано до 1939 року.

Не зважаючи на постійну інтервенцію польського єпископату, щоб Св. Столиця визнала католицьку юрисдикцію на „Одзисканих Зємях", їхні інтервенції не мали успіху. Ватикан зареагував щойно після підписання трактату між Німецькою Федеративною Республікою і СССР 17-го травня 1972 року; на підставі цієї угоди Німеччина визнала східні кордони з Польщею за постійні.

Там читаємо, що Папа Іван XXIII започаткував діялог з Москвою, який продовжується по сьогодні. Автор згадує, що попередники Івана XXIII, Папа Пій XI і Папа Пій XII, були ворожо наставлені до комуністичного світу й такою ворожою була тодішня політика Ватикану. В статистичних даних автор дає перегляд римо-католицьких дієцезій і парохій, які розбудовано після II-ої світової війни на західніх теренах Польщі. Інспекцію тих теренів переводили: кардинал Кеніґ, Касаролі й генерал ісусовців Пєдро Аррупе.

В розділі „Союз Совєтських Соціялістичних Республік" Маркевич у деталях переповідає, як дійшло до діялогу між Ватиканом і Москвою. Він знадує про кореспонденцію Хрущова з Папою Іваном XXIII, відвідини московських достойників у Ватикані та участь висланників російської православної церкви на Другому Ватиканському Соборі, який розпочав свої наради 12-го жовтня 1962 року.

Там читаємо, що: „православна церква є льояльною до совєтського уряду і визнає соціялістичний устрій, як явище найбільш позитивне. З того також політика Ватикану в добі понтифікату попередників Івана XXIII була спрямована проти Совєтського Союзу й інших соціялістичних держав і була трактована російським патріярхатом з найбільшим критицизмом...Але, як відомо, понтифікат Івана XXIII покидає цю давню екстремістичну політику, отож, погоджується з ідеєю мирного існування між державами з різними політичними устроями" (стор. 107).

Вже після I-ої сесії Собору, 9-го лютого 1963 року, прибув з СССР до Риму греко-католицький архиєпископ Юзеф Сліпий, який після сполучення в СССР греко-католицької церкви з православною в 1944 році не визнав зверхности московського патріярха. Він мав у Ватикані, — як повідомив тижневик „Еспрессо" з 24-го лютого 1963 р., — ряд розмов із секретарем стану кардиналом Чіконьяні і кардиналом Беа (стор. 110).

Автор дальше пише про собор російської православної церкви в Загорську, на якому від 30-го травня до 6-го червня 1971 року вибрано нового патріярха Пінея. Цей собор потвердив ще раз ануляцію Берестейської і Ужгородської унії з XУI і XУII століть, які були попередньо анульовані московським патріярхом у 1946 і 1949 рр. Присутній на тому соборі речник Ватикану Віллєбрандс по повороті до Риму заявив між іншим, що: „Є очевидним, що не можемо поділяти тези, що через анулювання унії церковна ситуація католиків східнього обряду розв'язана в Совєтському Союзі..." (стор. 133).

Інакше до тієї справи віднеслися по кількох місяцях еміґраційні українські греко-католицькі єпископи, які були в Римі на Третьому Світовому Синоді Єпископів. Їхні вчинки допровадили до афери, яка заколотила хід розмов синоду. Почалося від виступу кардинала Й. Сліпого, який на форумі синоду 24-го жовтня 1971 року гостро заатакував „церковну дипломатію" (так те окреслив) за її відношення до справи унії. Сліпий нав'язав до становища російського православного собору в тій справі і громив кардинала Віллєбрандса (який був на тому соборі присутнім) за те, що не протестував (стор. 133).

„Сліпий не обмежився до виступу на синоді єпископів. 30-го жовтня 1971 року під час нарад того синоду, він скликав згромадження кільканадцяти уніятських єпископів і назвав це „греко-католицьким канонічним синодом". Це він зробив всупереч Римській курії і Папі, що було очевидним одвертим викликом, кинутим Павлові УІ. Зібрані Сліпим єпископи пов'язані з правими націоналістичними еміґраційними середовищами, скупченими в З'єднаних

(Закінчення на стор. 4-ій)

З НАШИХ БУДНІВ

Модерна коляда

— Галло! Добрий вечір... Чи то пан доктор Гак?

— Так. А хто говорить?

— Тут говорить Андрій Сліпчак. Із Студентської Громади. Христос... Воскрес!

— Та як воскрес?.. Тількищо народився!

— О, я дуже перепрошую... Я хотів сказати... „Раждається"!

— Славіте Його. То що скажеш, Андрію?

— Ми хотіли спитати, чи можна заколядувати?

— А на що колядуєш?

— На Мороза.

— На котрого?.. Михайла Мороза?

— Ні, на того... Валентина Мороза! Того, що карається, а не кається!

— Ага. Тільки не приходьте зараз, бо ми збираємось у гості.

— Велл... Пане докторе, ми не можемо зараз прийти... Нам авто розбилося... Ми мали ексидент, ю нов...

— Ого! Чи був хто ранений, покалічений?

— Ні, ні, всі в порядку, тільки... наше авто ні.

— От, батяри! Понапивалися, та й авто розгаратали! То як же ти тепер хочеш колядувати?.. Через телефон.

— Так! Ми маємо такий тейп накручений, ю нов... Співає хор з Відня.

— А грошей за коляду не хочете?

— Хочемо, хочемо! Чека просимо вислати на Комітет Мороза. З допискою „Коляда".

— Ага, то це така модерна, студентська коляда?

— Так, так. То що Вам пустити: „Бог Предвічний", чи „Нова радість стала"?

— Слухай, Андрію, ти мені нічого не пускай, бо ми збираємось в гості. Чека я тобі вишлю А „Бог Предвічний" ми собі самі заграємо, як вернемось додому. Ми також маємо цю платівку, де співає хор з Відня. Чи так буде окей?

— Окей! Дуже дякую! Христос... Раждається!

— О, бачиш, цим разом ти вгадав. Славіте Його!

Ікер

Ольга Мак

ВОЗСІЯ МИРОВІ СВІТ РАЗУМА...

2

— Знаю, знаю! — сердиться Оленка. — Робимо пропаґанду! Але, заявляючи навіть на Христа якесь своє окремішнє національне право, здебільша потрапляємо в дуже невигідну позицію оправдань й оборони. На підкреслення своєї окремішности наших національних свят не вистачає. Задля них ми не закриємо „бизнесу", не пропустимо ані робочого дня ані школи. Для найбільшого національного свята у нас вистачає самої академії, що відбувається у найзручніший день і найзручнішу годину. А власне треба показати середовищу, серед якого ми живемо, що не лишень воно має національні свята, а й ми їх маємо, бо ми — окремий народ. Але ми натомість чомусь виломлюємося з усевітньої християнської спільноти у календарній площині й уважаємо, що так зберігаємо свою ідентичність. Це неповажно!

Микола мовчить, чи тому, що не має чого сказати, чи тому, що пильнує керівниці. Оленці стає ніяково.

— Вибач, Колю, — каже вона м'яко, — я погарячилася. Ти не образився?

Микола усміхається:

— Чого ж би я мав ображатися? Ти дуже цікаво говориш. А ми ж живемо у вільному світі, де кожен має право висловити свою думку вголос.

— Ну-ну! — раптом і собі сміється Оленка. — Спробувала би я виступити з такими думками прилюдно!...

— Ага! То це ти переді мною така відважна!...

Розмова сходить на жарти.

Авто у довгій черзі посувається дуже поволі, перечікуючи на кожному перехресткові по дві й три зміни світла, поки нарешті по кількох зворотах туди й сюди виривається з густої каші спочатку на спокійнішу вулицю, а потім на майже порожню алею, що обгинає старий парк.

Ух, нарешті можна натиснути на газ!

Парк стоїть засніжений, тихий, урочистий, підперезаний цятковим поясом золотих ліхтарів.

З горба напереріз дороги спускається гусак дітвори з перевішеними через плечі ковзанками, й авто мусить зупинитися. Сніжок густішає й від різнокольорових світел, які стрибають поруч на стрункій ялинці, яскріє то червоними, то зеленими, то синіми іскорками.

— Чудово, правда? — питає Оленка зворушено. — Знаєш, у мене перед Різдвом завжди якийсь такий особливий настрій... Якось мені так гарно, так легко і радісно, немов на душу випав чистий-чистий сніг. Тижнями гарно, розумієш?

Микола дивиться на дівчину ніжно й захоплено.

— Ти говориш так, ніби тебе моя баба виховувала, — відповідає з хрипкою в голосі. — Вона завжди каже, що до кожного великого свята людина мусить себе духово настроїти.

У сусідньому авті також сидить пара. Дві сильветки зближаються і зливаються в одну патлату пляму: цілуються. Оленка згірдливо і з несмаком викривлює уста, а Микола, зрозумівши її, кидає ущіпливо:

— Невеличкий дисонанс. Перепрошую...

Авто рушає знову.

— Хто твої — дід і баба? — питає Оленка, наче бажаючи стерти неприємне враження.

— Дід — інженер, баба — креслярка, але обидвоє вже на пенсії, звичайно. — Тримаються дуже добре, багато читають і кохаються у мистецтві. Ми їх страшенно любимо... Та ось як приїдемо, побачиш сама.

Двері відчиняє сам дід Кушніренко — статний, височезний і з довгими козацькими вусами.

— Ще одна Оленка? — перепитує він весело. — Давай її сюди, давай, хай подивимося ближче! Ммм... У тебе, парубче, губа не дура... Де ж це ти таку золоту плотичку упіймав?

— Та це не я її, а вона мене впіймала, — сміється Микола, помагаючи Олені роздягнутися.

Оленка відразу почуває себе наче вдома, й підхоплює жарт.

— Атож, — каже. — Дивлюся — згубилося якесь хлопченя з автом у середмісті. Питаю: „Де твої тато й мама?" А воно, бідненьке, відповідає: „Пішли до Санта Клоса мені замовити свистілочку й ґумову качечку до ванни, а я загубився. Хочу до діда й до баби". Ну то я його взяла й оце привезла.

„Хлопченятко", нівроку, вдалося в діда й має майже 80 цалів висоти, тому всі сміються.

Крім „малечі" — Варочки і Андрійка — в старих Кушніренків застають також Миколових сестер: Ларису — вже зовсім панну, й Оленку — майже панну. Дівчата знайомі, а господиня дому з першого ж слова полонить серце „першої" Оленки. Струнка, зґрабна і на вигляд ніяк не надається бути бабою Миколи, хіба мамою.

— Заходьте, заходьте, ми гостям раді, — запрошує вона Оленку. — Якраз упору прийшли: ми саме збираємося вечеряти. Тільки ж ми постимо по-старому й навіть набілу не їмо, то, може, вам якесь яєчко всмажити?

— Яке там яйчко! — вигукує Микола. — Ти їй, бабусю, стейка дай. Вона ж — католичка, новокалендариця і взагалі відступниця!

Рум'янець образи спалахує на личках дівчини, але вона стримується й чемно відповідає:

— Дякую, не турбуютеся. Ми, правда, святкуємо поновому, але посту тримаємо. По п'ятницях — зокрема.

Замість неї на Миколу обрушується дід:

— Ти, Миколо, навіть не жартуй отак, бо це пече! Поділені ми на партії, поділені на східняків і західняків, поділені на православних і католиків, а тепер ще й на календарників. І кожний поділ — не просто поділ, а неодмінно ворожеча. Скільки сил коштувало, поки примирилися з різницями територіяльними і церковними, вже й до політичної толеранції схиляємося, то, може, вже якось замнемо й календарну небезпеку? Не згадуймо про неї, принаймі.

(Продовження буде)

ЗБІРКА ПАТРІЯРШОГО ФОНДУ

ТРЕТЯ ЛИСТА

(Травень-грудень, 1976)

Дол. 335,00 — інж. В. Онишкевич, збірка: зам. квітів на могилу св. п. Надії з Петриків Онишкевич;
дол. 220,00 — Іванчишин І. Г., збірка: зам. кв. на мог. бл. п. Яр. Баранського;
дол. 155,00 — д-р Клюфас Р., збірка — зам. кв. на м. сл. п. сестри і тети д-р Теодозії Туни-Надрага;
дол. 75,00 — мгр Щербанюк Яр., збірка — зам. кв. на мог. бл. п. д-ра Маркіяна Жегаловича;
дол. 120,00 — Сидоряк Ярослав і Тамара;
по дол. 100,00 — Витанович Дарія (Берклі Гтс, Н. Дж.); Костик С. і Н. (Наяк, Н. Й.); Липецькі Л. і Хр. (Ворен, Міш., неприйнятий гонорар за виступ під час бенкету); Маланчук І. Г.; д-р Падох Я. і І.; д-р Скоробогатий А.;
по дол. 50,00 — Лозинський М.; Натина В. і А.;
дол. 40,00 — Ковальчук М.;
по дол. 30,00 — Гонор М. і М.; Звадюк А.; Ільницький Р.; Кравець Ю.; Лозинська М.; Луцькі Е. і О.; Мац М.;
по дол. 25,00 — Берези Б. і М.; Боднар Б.; Гавранек І., зам. кв. на мог. бл. п. Софії з Козіїв Карпевич; Терлецька К.;
по дол. 20,00 — Андрейко М. і О.; Даціків Я. і І.; Куницька О.; Левицький М. і Е.;
дол. 15,00 — Галайда С.;
по дол. 10,00 — Галайда С. зам. кв. бл. п. д-ра М. Желаловича; Емілія К. (ч/Самоп.); Кекіш О. і Е.; Король Р. і А.; Лопатинська; Москва М.; Овсянецька О.; Харук О. і М.
Рекшинська С. дол. 7,00; Стадник Р. дол. 5,00; Маркевич А. дол. 1,00.
Замість квітів на могилу бл. п. о. Крил. Василя Танчака зложили: Гошовські М. і Г. дол. 15,00; по дол. 10,00: Дончук І.; Мидляк М.; Островський Т.; Романишин Р. і Л.; Савків Т.; Щур С. і П., та І. Демків дол. 5,00 (та оплатив за оголошення дол. 15,00).

РАЗОМ: дол. 2,223,00

ВСІМ ЖЕРТВОДАВЦЯМ та ЗБІРЩИКАМ ЩИРЕ СПАСИБІГ!

Підчас Бенкету у пошану Блаженнішого Патріярха Йосифа в Ню Йорку передано Їх Святості чека на 5,000,00 дол.

•

ПОВІДОМЛЕННЯ: Товариство за Патріярхальний Устрій УКЦеркви, Відділ в Ню Йорку ПРОГОЛОШУЄ з 1-го січня 1977 р. ЮВІЛЕЙНУ ЗБІРКОВУ АКЦІЮ НА ПАТРІЯРШИЙ ФОНД з нагоди 85-ЛІТТЯ УРОДИН та 60-ЛІТТЯ СВЯЩЕНСТВА ПАТРІЯРХА БЛАЖЕННІШОГО ОТЦЯ ЙОСИФА І.

Пожертви просимо складати або надсилати поштою на адреси: Щадниця „САМОПОМІЧ", 108 — 2 Евеню в Ню Йорку, Н. Й. 10003 на конто ч. 6620, або „АРКА Ко.", 48 Схід 7-ма вул. в Ню Йорку, Н. Й. 10003.

В Ню Йорку, 2 січня 1977 р.

УПРАВА ТОВАРИСТВА

РАДІЙМО І БОДРІМОСЬ, БО З НАМИ БОГ!

Різдвяне Послання Головної Управи Українського Євангельського Об'єднання в Північній Америці.

Дорогі у Христі Брати і Сестри в Україні та в розсіянні сущі — ХРИСТОС РОДИВСЯ!

„Не лякайтесь, бо ось благовіщу вам радість велику, що станеться всім людям!" (Луки 2, 10). Такими словами ангел Господній заспокоїв стривожених пастухів на віфлеємських полях. Небесні сили тоді звістили заляканому та поневоленому людству досі нечувану радісну новину: „Народився для вас Спаситель, Христос Господь!" Тому ввесь християнський світ святкує Різдво Христове, як свято найбільшої радости, волі і спасіння. З народженням Ісуса сповняється пророцтво мужів Божих, завершується віра з великою тугою очікуваного приходу Месії. Сама вже вістка про скорий визвіл бадьорить людину і цілий світ, дає їм силу до змагання за повне право людини жити своїм вільним життям.

Хоч ми сьогодні фізично розмежовані кордонами та залізними заслонами, духово ми з'єднані в одну нероздільну цілість. Дух границь не знає. Наші молитви взносяться до Бога з палкими проханнями за Вашу долю і волю. Радісна вістка наповнює наші серця і душі надією на скору перемогу правди над брехнею і насильством, любови над ненавистю, світла над темрявою безбожжя. Апостол Павло закликає: „Сплячий, вставай і воскресни з мертвих, — і Христос тебе освітить!" (Єф. 5, 14). Народжений Спаситель показав людству Нову Дорогу, Правду і Нове Життя. Він стався Світлом для світла, щоб і ми стали синами Світла. Ісус пожертвував себе для нашого спасіння. Слово Боже напоминає нас: „Сьогодні, коли голос Його почуєте, не робіть затверділими ваших сердець. Тому то опущені руки і зомлілі коліна випростовуйте і чиніть простими стежки ногам вашим" (Євр. 3,7-8 і 12, 12-13).

Нехай зникнуть з-поміж нас незгоди і свари і все те, що нас роз'єднує. Нехай між нами запанує любов Божа, як єдина запорука кращого і величного завтра. Тільки вона може перетворити наше щоденне життя в радісні пісні слави і перемоги. Тільки тоді наш нарід зможе позбутися кайдан і зажити вільним життям. В Євангелії читаємо: „Так бо Бог полюбив світ, що дав Сина Свого Однородного, щоб кожен, хто вірує в Нього, не загинув, але мав життя вічне" (Ів. 3,16).

Очистьмо наші почування, скиньмо гріховні кайдани з наших душ і спішімо до нашого Спаса, приймімо гідно об'явлену нам Божу Любов і Правду.

Пересилаємо Вам наш щирий різдвяний привіт і новорічні побажання, щоб радість Різдва Христового все була з Вами. ХРИСТОС РОДИВСЯ! СЛАВІМО ЙОГО!

ВОЛОДИМИР БАГРІЙ, Президент

Паст. *ВОЛОДИМИР БОРОВСЬКИЙ,*
Секретар Консисторії Української Євангельсько-Реформованої Церкви в екзилі.

Високе відзначення для о. Сергія К. Пастухова

о. архипресвітер Сергій Кіндзерявий-Пастухів

Ню Йорк. — 24 грудня м.р., після Літургії в присутності митрополита Германоса та ще двох єпископів, Екзарх Вселенського Патріярха, Архиєпископ Яків, торжественим обрядом підніс о. Сергія Кіндзерявого-Пастухова до найвищого у священстві стану Архипресвітера. У довшому розчуленому слові Архиєпископ підкреслив прикладний вклад праці о. Сергія на ниві Христовій. Виявляючи тепле наставлення до українців, Екзарх наголосив конечність духовної єдности всіх християн, особливо в сучасний мент великого напруження у світі. „Не забувайте — сказав — що перед Господом ви наші, а ми ваші. Єдність сердець — це скарб, який мусимо зберігати і збільшувати". Сердечно побажав о. Сергію дальших успіхів у тяжкій праці. Чисельна грецька і українська громада грімко відповіла Аксіос.

О. Сергій — член Постійної Конференції Православних Єпископів Америк від УАПЦ в Екзилі, член Потверджувальної Агенції (Endorsing Agency) для капелян Американських Збройних Сил; в українському середовищі — відомий богослов, автор бесід „Сіяч"-а, кількох публікованих та ще не публікованих праць, художник і музика-керівник Школи Кобзарського Мистецтва в Ню Йорку. Ім'я його подане в американських і міжнародних, як рівнож по різних національних, головно православних, довідниках — інформує п. Федір Леонтович, скарбник Святотроїцького собору.

УНФОНД ЗБІЛЬШИВСЯ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

стовідсотково вив'язується із своїх громадських зобов'язань.

МІЛВОКІ, Віск. — $650.00 (голова інж. А. Танін, референт збірки Гр. Черень).

БАЛТІМОР, Мд. — $555.00 (голова інж. Б. Саламаха, референт збірки Т. Попович).

СОМЕРВІЛ-МЕНВІЛЛ, Н.Дж. — $395.00 (референти збірки: В. Матіїв і М. Захарко).

САН ДІЄГО, Каліфорня — $331.00 (голова інж. В. Сіяк).

ЯНГСТАВН, Огайо — $200.00 (голова П. Ліщак, референт збірки І. Ліщак).

БРУКЛИН, Н.Й. — $110.00 (голова інж. Б. Карась, референти збірки: д-р М. Зарицький, І. Макар та Т. Кишеня).

КЛІВЛЕНД, Огайо — $100.00 (голова д-р Б. Футей, референт збірки інж. Р. Зозняк).

На жаль, з браку місця не можемо назвати всіх тих Відділів УККА, які переслали в тому часі менші пожертви, але всі вони увійдуть до табелі, яку проголосимо по закінченні збіркової акції щодо Відділів УККА.

Разом із збірками, що їх переслали згадані Відділи УККА в останньому тижні, наспіли також більші пожертви від організації і осіб. І так:

$500.00 — вплатила Кредитова Кооператива „Самопоміч", Н.Й.
$460.00 — вплатив Джон Петрів, Вест Белмор, Н.Дж.
$200.00 — вплатили Роман і Софія Мартинюк (Скокі, Ілл).
$100.00 — вплатили: д-р Іван Білинський (Н'ютон Сентер, Конн.), Володимир Лесюк (Санта Моника, Каліф.), Марія Чучман (Амстердам, Н.Й.), о. шамб. Роберт Москаль (Філядельфія, Па.), Е. Рокіський (Вейн, Н. Дж) і О. Лупань (Філядельфія).

Канцелярія УККА повідомляє, що закінчення збірки УНФонду буде в дні 10-го січня. Залишилося вже тільки декілька днів, в яких всі ті організації та громадяни, які ще не вспіли вплатити, просимо їх внести свою вплату на адресу Канцелярії УККА:

Ukrainian Congress Committee of America
203 Second Avenue, New York, N.Y. 10003.

ЗАМОВЛЕНО ТВІР НА ПРОСЛАВУ АКТУ 30-го ЧЕРВНЯ

Ню Йорк. — Кураторія Фонду ім. Лариси Целевичівної з волі меценатів, мгр. Уляни Целевич Стецюк і мгр. Андрія Стецюка, замовила у композитора Ярополка Ласовського музичний твір для рпославлення Акту 30-го червня 1941р. і в дальшому пов'язанні дій Армії. З Фонду Л. Целевичівної щороку уділятиметься суму 500 дол. для стимулювання мистецької творчости діячів української культури поза межами батьківщини. На 1977 р. вже Розпичаний конкурс на кантату — інформує Лариса Лозинська Кий за Кураторію Фонду.

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Знайомими та Друзями по Зброї, що у вівторок, 4-го січня 1977 р., по тяжкій недузі упокоївся в Бозі бл. п. наш Найдорожчий МУЖ, ТАТО і ДІДО

бл. п.

МИКОЛА ПОПОВИЧ

проживши 53 роки, народжений в Україні.

В глибокому смутку:

дружина — ТЕРЕСА
донька — ІРИНА з чоловіком і сином
син — МИРОН
Три сестри в Україні і дальша Родина

ПАНАХИДА в п'ятницю, 7-го січня 1977 р. о год. 9-ій веч. в похоронному заведенні Литвин і Литвин, 801 Springfield Ave., Irvington, N.J.

ПОХОРОН в суботу, 8-го січня 1977 р. з того ж похоронного заведення о год. 9-ій ранку до церкви св. І. Хрестителя в Нюарку, а опісля на український православний цвинтар св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Хай земля Вашінгтона заступить Йому рідну Україну.

В глибокому смутку ділимося із Рідними, Приятелями та Знайомими сумною вісткою, що дня 5-го січня 1977 р. на 74-му році життя, по тяжкій недузі, заосмотрений Найсвятішими Тайнами, відійшов у Вічність

наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО та ДІДО

бл. п.

РОМАН ҐНОЙ

нар. 14-го жовтня 1903 р. в селі Олеша, область Станиславів, Україна.

ПАНАХИДИ в похоронному заведенні Andrett Funeral Home, 2nd and 21st St., New York, N.Y., у суботу, 8-го січня і в неділю, 9-го січня 1977 р. о год. 8-ій веч.

ПОХОРОН в понеділок, 10 січня 1977 р. о год. 9-ій рано у похор. заведенні, а опісля у церкві св. Юрія в Ню Йорку. Після похоронних відправ, Тіло буде перевезене на цвинтар Gate of Heaven, New York.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Горем прибиті:

дружина — ПАРАСКЕВІЯ ҐНОЙ
сини:
д-р ЮЛІЯН і ОЛЯ Ґной з дітьми ЛЕСЕЮ і ЛІДОЮ
інж. ВОЛОДИМИР і ОКСАНА ҐНОЙ з дітьми ХРИСТЕЮ, ОЛЕСЕМ і АНДРІЙКОМ
дочки:
МАРІЯ і БОГДАН ПОРИТКО з дітьми НЕСТОРОМ і ТАНЕЮ
ОЛЯ і АНДРІЙ ІВАСЬКІВ з дітьми БОГДАНОМ і МАРКІЯНОМ

ДО ПИТАННЯ УКРАЇНСЬКИХ...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ментації Організації Об'єднаних Націй та що вона знайшла дуже широкий відгук серед т. зв. впливових чинників публічної опінії в різних державах і серед високопоставлених діячів різних Церков у світі.

Якщо додати до того факт, що в 1976 році офіційно на форумі ЮНЕСКО вперше переслідування українських політичних в'язнів у СССР і УССР були предметом обговорення — то це вказує, що українські акції на міжнародному форумі мають свій позитивний відгук.

Тому, що всякі успіхи зобов'язують, ми зобов'язані проаналізувати їх і подбати про ще більш успішну акцію в майбутньому. І знову нам потрібно усвідомити собі, що діється вона в доволі несприятливих обставинах, що коштує вона багато грошей і що мусимо виконувати її обмеженими людськими кадрами.

Дальші успіхи на міжнародному відтинку вимагають координації українських зусиль. Розуміючи це дуже добре, Президент СКВУ о. д-р В. Кушнір перевів розмови з українськими політичними середовищами, інформуючи про пляни СКВУ на тому відтинку.

Дехто на сторінках української преси робить закиди, що СКВУ займається політикою. Нам здається, що СКВУ треба б критикувати, якщо б він якраз не займався українською акцією на міжнародному форумі. Ба, щобільше — цю акцію треба поширити! Не є жадною таємницею, що акції СКВУ в 1974 році в обороні українських політичних в'язнів мали великий успіх, зокрема через допомогу українського студентства і молоді. В 1975 році ці акції мали піддержку СФУЖО і українського жіноцтва, а в 1976 році успіх акції в обороні Церкви і Віри слід завдячувати у великій мірі активній участі в ній Українських Церков. Тільки тоді, коли всі крайові і центральні установи, Українські Церкви, жіноцтво, професіоналісти, молодь, студентство у всіх країнах підсилять міжнародні акції — ми зможемо сперти їх на те, що дехто в міжнародній політиці зве ''силою''. Так об'єднане українство вільного світу є тією силою, якою можна і треба в міжнародному світі послуговуватися.

Але український політичний світ не може забороняти організованим формаціям українства вільного світу займатися політичними акціями, як це дехто на сторінках української преси видвигає. Є потреба на політичні акції одних і других. Тільки одні будуть сперті на легітимні права українських політичних еміґрантів, а другі — на права громадян країн свого поселення. Так переведені акції можна і треба координувати, і вони себе можуть доповняти. Важливе, щоб вони себе не дуплювали, а то і протидіяли собі. Ось, напр., на терені ОН. Якщо б прецедент Палестинської Визвольної Організації був застосований до українців, — то, очевидно, що не СКВУ, не Українські Церкви, молодь чи жіноцтво мали б мати претенсії до такого представництва. Це прероґатив українського екзильного уряду чи революційних українських формацій, які зуміють переконати ОН, що їхня місія, роля й осяги подібні до ПВО.

Якщо взяти до уваги важку ситуацію для української дії на міжнародному відтинку з однієї сторони, а брак людських і фінансових засобів — з другої, то немає найменшого сумніву, що успіхи попередніх років зобов'язують нас до того, щоб дію на тому відтинку посилити і продовжувати там, де потрібно координувати, але в жадному випадку не дублювати. Ми забідні, щоб могли дозволити собі на такий люксус!

ПОЛЯКИ ПРО СВОЮ ..

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Стейтах Америки, Канаді, в Латинській Америці і в кількох країнах Західньої Европи. Наради уніятського ,,синоду'' тривали до 5-го листопада. Це була з точки зору церковних приписів безправна імпреза. Того не скривав секретар стану ватиканської держави кардинал Війо. (стор. 134).

Автор цитує деякі рядки із ,,Соціялістіческої Індустрії'' (ч. 91, 1971 р.), в якій у статті ,,Мільярди Ватикану'' між іншим писалося, що ,,Апостольська столиця видає величезні суми, які здобуває цілком земними методами, на вдержання армії папських нуціїв в 53-ох країнах в 53-ох країнах світу, на діяльність місійну, словом — на пропаганду реакційного католицизму, на боротьбу проти глибоких суспільних перемін, на вдержання буржуазного ладу (устрою). Якщо навіть церква видається тепер більше ліберальною, або, — як деякі твердять, — ,,більш лівою'' як в минулому, то було б помилкою приписувати те ,,ідеологічному'' відродженню. Змінюється тільки стиль, а не ціль. Церква ніколи не була й не буде революційною'' (стор. 129).

Не зважаючи на останні потягнення Ватикану — флірт його з Москвою, — ніхто не повірить в щирість Москви супроти ідеологічного конкурента, з яким безбожницька Москва веде нещадну війну від 1918 року.

ДЕКЛЯРАЦІЯ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

знаємо, що бюрократичне тлумачення Прав Людини не вичерпує того, що несуть у собі міжнародні правові документи, підписані урядом СРСР. Ми приймаємо ці документи в їхньому повному обсязі — без бюрократичних перекручень та свавільних урізань з боку службових осіб чи державних установ. Ми глибоко переконані, що лише таке розуміння Загальної Декларації Прав Людини і Хельсинських Угод здатне створити справжнє відпруження у міжнародних відносинах. Саме цій великій меті повинна бути присвячена гуманітарно-правова діяльність нашої Групи.

Члени Української Громадської Групи Сприяння Виконанню Хельсинських Угод:

Ім'я та прізвище:	Підпис:	Адреса
Олесь БЕРДНИК		Київ-159, бульвар Лихачова 8-б, кв. 16.
Петро ГРИГОРЕНКО		Москва, Г-21, Комсомольський проспект №14, кв.96
Іван КАНДИБА		Львівська обл., с.Пустомити, вул.Шевченка, 176.
Левко ЛУК'ЯНЕНКО		Чернігів, вул. Рокосовського, №41-б, кв.41.
Оксана МЕШКО		Київ, 86, вул. Верболозна, 16.
Микола МАТУСЕВИЧ		Київ, вул. Леніна 43, кв.2.
Мирослав МАРИНОВИЧ		Київська обл., Васильківський р-н, с.Калинівка.
Микола РУДЕНКО /керівник Групи/		Київ, 84, Конча-Заєпа, 1, кв. 8.
Ніна СТРОКАТА		— — — — — — — — — — — —
Олексій ТИХИЙ		Донецька обл. Констянтинівський р-н, хутір Іжевка.

9 листопада 1976 р.

Підписаний примірник зберігає Група Сприяння

Мик. Руденко

5.XII.76

ПРИВІТАННЯ ВЛАДИКИ МСТИСЛАВА

(Закінчення зі стор. 1-ої)

більша злоба людоненависників. Та, не зважаючи на море сліз і річки крови, пролиті у боротьбі з сучасним Іродом, український народ не смутився, — він і далі стоїть на чолі невгнутих борців за дароване Богом людині право на рівність, соціяльну справедливість і національну самобутність.

Силу спротиву нашого народу людоненависникам посилює подив, яким обдаровують український народ інші, гноблені сьогодні в світі народи, зокрема наші побратими з „тюрми народів", діти яких разом з нашими рідними страдниками, заповняють нині табори невільників на далекій і перемерзлій російській півночі. Всі вони з безмежною вірою і надією чекають на появу цьогорічної Вифлеємської Зірки. Саме від них — нескорених — полине в світ стародавня українська колядка: — „Не смутіться, Рожеству Його поклоніться!"

Цей заклик долине і до тих, кого Боже Провидіння вивело із країни сліз і неволі та оселило в країнах Вільного світу. Вільні повинні прийняти цей заклик, як наказ до виконання почесного обов'язку й творчої дії, спрямованої на безперебійне поповнювання обкраденої ворогом скарбниці українських духовних і культурних цінностей. Тому кожний вільний українець повинен повсякчасно пам'ятати, що тільки ці скарби вирішать майбутнє України, бо вони міцніші від криці й сильніші розпорошеного атому. У сучасну страсну добу буття нашої нації здобути й помножити ці скарби найлегше тим, що на вольній волі перебувають. Саме тому всі вони повинні глибоко усвідомити, що тягар відповідальности за майбутнє України і нашої Церкви-Страдниці лежить у найбільшій мірі на сумлінні вільних українців.

У сотнях храмів Божих, що їх збудували наші побожні люди в країнах вільного світу, збудували на місце зруйнованих безбожниками в Україні, як і щороку лунатиме спів рідних колядок, що ними геній українського народу оздобив Свято Народження Спасителя. Молю Господа, щоб цьогорічне колядування було ще більш однодумним та щоб його луна перелетіла гори Карпати, сягнула зоряного різдвяного неба над Дніпром й долинула до тих наших найдорожчих, які за безприкладну й офірну любов до людини й українського народу неповинно караються у російських в'язницях та таборах невільників. Нехай цьогорічні різдвяні піснопіння вільних долинуть до підневільних наших братів і сестер та зміцнять їх у вірі, що в цьогорічну Святу Ніч усі ми були во-єдино. Тому ще раз: — „Не смутімся, Рожеству Його поклонімся!"

Керую цей заклик до вас, мої любі брати і сестри, з глибини мого люблячого вас серця й одночасно разом з вами голошу:

Христос родився —
Бог воплотився,
славмо Його!

† **Мстислав,**
з ласки Божої
Митрополит Української Автокефальної Православної Церкви у Вільному Світі.

ПРИВІТАННЯ ВЛАДИКИ ВАСИЛЯ

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ла, що людина вже більше **„не раб, а син і наслідник неба"**.

У відвічних плянах Божих поява на землі Божого Сина в людській подобі — це найвеличавіше діло Божої любови до людини, а в історії людського роду — найбільша і найславніша подія, від якої залежить майбутнє людства.

Різдво Христове започаткувало нову добу в історії людства, добу дітей Божих, на яких спочило Боже благословення й ласка Божа, яка піднесла її з упадку до висот неба. Ця нова доба, започаткована Різдвом Христовим, принесла на землю мир, невидимі досі моральні чесноти, християнську культуру і новий християнський, сповнений погідного ідеалізму світогляд. Ця нова доба принесла людству мир, любов, свободу й пошану до людської гідности. На ідеалах цієї нової релігії, принесеної на землю Божим Сином, мало бути збудоване нове, краще життя людини.

Коли ж це нове краще життя ще й досі не побудоване, то вина цього в тому, що людство не зреалізувало того Божого послання, що його в ніч народження Божого Дитяти принесли з неба на землю ангельські хори з піснею: „Слава на висотах Богові, а на зелі мир людям благовоління".

Нинішній світ не будує свого життя на цьому посланні Бога. Велика частина людства, як і перед народженням Христа, живе без Бога, в невірстві, в гріхах, у беззаконнях, у взаємній ненависті і ворожнечі.

Тому Боже послання, принесене ангелами у Святу Різдвяну Ніч, треба зробити програмою свого життя. Без цього, без повороту людства до Бога і Його заповідей, без усвідомлення, що ми є діти Божі, призначені до вічного щастя в небі, без нашої взаємної любови, не збудуємо нового, кращого життя, не запанує на землі справжній Божий мир.

Оцього Божого миру у ваших душах, у ваших родинах, з Різдвом Христовим і Новим Роком, від щирого серця всім вам бажаю.

† ВАСИЛЬ
Апостольський адміністратор Філядельфійської Архіспархії

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 9-го СІЧНЯ 1977 р.

РОСФОРД, Огайо. Річні збори Б-ва св. Михаїла 235 Відд. о год. 3-ій по пол. в церковній залі при 139 Walnut St. На порядку: звіти за минулий рік та вибір Управи на 1977 рік. — М. Бобер, секр.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!